پنجم: قربانی

پنجم: قربانی

۵۰۸ م ـ پنجمین عمل واجب حج و دوّمین عمل از اعمال مِنا، قربانی است.

۵۰۹ م ـ کسی که حجّ تمتّع به جا می آورد، باید شتر یا گاو یا گوسفند یا بز قربانی کند ؛ تفاوتی ندارد که قربانی نر باشد یا ماده و بهتر آن است که شتر باشد،غیر از این چهار حیوان برای قربانی کافی نیست.

۵۱۰ م ـ قربانی کردن از عبادات است و باید با نیّت باشد، با شرایطی که در نیّت احرام بیان شد.

۵۱۱ م ـ قربانی باید شرایط و مشخّصات زیر را داشته باشد:

۱ . سنّ آن بنابر احتیاط واجب، در شتر، ورود به شش سالگی و در گاو و بز، ورود به سه سالگی و در گوسفند، ورود به دو سالگی است ؛ اگر سنّ قربانی بیشتر باشد، در صورتی که زیاد پیر نباشد، اشکال ندارد.

۲. سالم و صحیح باشد.

۳. لاغر نباشد.

۴. اعضا و اندام هایش کامل باشد ؛ بنابراین قربانی کردن حیوان ناقص، مانند حیوانی که اخته شده یا بیضه اش کشیده شده باشد کافی نیست ؛ امّا اگر بیضه اش کوفته شده و اخته نشده باشد، اشکال ندارد و نیز حیوان دم بریده، کور، شَل، گوش بریده و حیوانی که قسمت داخلی شاخ آن شکسته باشد یا از ابتدا با یکی از این عیوب به دنیا آمده باشد یا فاقد یکی از اندامهایی باشد که در همنوعان آن وجود دارد، به گونه ای که فقدان آن عضو نقص به شمار آید، کافی نیست ؛ امّا اگر بخش بیرونی شاخ که مانند غلاف و پوشش بخش داخلی است، شکسته باشد یا گوش شکافته یا سوراخ شده باشد، اشکال ندارد.

۵۱۲ م ـ اگر حیوانی را به گمان اینکه سالم است ذبح کند بعد معلوم شود بیمار یا ناقص بوده است، در صورت داشتن توان مالی واجب است قربانی دیگری ذبح کند.

۵۱۳ م ـ بنا بر احتیاط واجب، قربانی باید پس از رمی جَمَره ی عقبه ذبح شود.

۵۱۴ م ـ بنا بر احتیاط واجب، در صورت امکان، نباید ذبح قربانی را از روز عید به تأخیر اندازد و اگر عمداً یا سهواً یا بر اثر ناآگاهی یا عذر یا سبب دیگر، ذبح را به تأخیر اندازد، بنا بر احتیاط واجب، در صورت امکان باید در ایّام تشریق و در غیر این صورت در روزهای دیگر ماه ذی الحجّه ـ روز یا شب ـ ذبح کند.

۵۱۵ م ـ محلّ انجام ذبح، منا است و در صورتی که از ذبح در مِنا ممانعت شود، انجام آن در محلّ تعیین شده در حال حاضر، اشکال ندارد.

۵۱۶ م ـ بنا بر احتیاط واجب، نایب در ذبح باید شیعه ی اثناعشری باشد ؛ امّا اگر مُحرم نیّت کند و فقط برای انجام ذبح نایب بگیرد، شیعه بودن ذبح کننده شرط نیست.

۵۱۷ م ـ قربانی کردن باید به وسیله ی خود شخص یا با نیابت از سوی او انجام شود ؛ امّا اگر دیگری بدون نیابت گرفتن از او برایش ذبح انجام دهد، صحّت آن محلّ اشکال است و بنا بر احتیاط واجب کافی نیست.

۵۱۸ م ـ وسیله ای که ذبح با آن انجام میشود، باید از آهن باشد و استیل ـ فولاد مخلوط با ضدّ زنگ ـ در حکم آهن است ؛ امّا اگر در مورد آهنی بودن آن تردید باشد، تا زمانی که محرز نشود ذبح با آن کفایت نمیکند.

استفتائات قربانی

۵۱۹ س- با توجّه به اینکه در حال حاضر ذبح خارج از منا انجام میشود آیا جایز است قربانی در محلّ دیگری ـ مثل وطن ـ در روز عید توسّط نایب انجام شود؟

ج: جایز نیست ؛ ذبح باید در محلّی که برای آن تعیین شده است انجام شود تا شعائر انجام قربانی که از شعائر الهی است، رعایت شود.

۵۲۰ س- در حال حاضر که ذبح در منا ممنوع شده است، آیا حجّاج میتوانند قربانی را در مکه یا خارج از حرم ذبح کنند؟

ج: قربانی جز در مِنا صحیح نیست ؛ البتّه اگر از ذبح در مِنا ممانعت شود، انجام آن در محلّی که نزدیک مِنا در نظر گرفته شده است، کفایت میکند.

۵۲۱ س- در عربستان مؤسّسات خیریّه ای وجود دارد که به نیابت از حجّاج قربانی را ذبح میکنند و در اختیار فقرا و نیازمندان قرار میدهند ؛ آیا انجام قربانی از این طریق کافی است؟

ج: لازم است شرایط انجام قربانی به گونه ای که در مناسک بیان شده، احراز شود.

۵۲۲ س- آیا میتوان قربانی را پس از ذبح، در اختیار مؤسّسات خیریّه قرار داد تا به نیازمندان بدهند؟

ج: اشکال ندارد.

۵۲۳ س- عدّه ای قربانی را در مکه نزدیک منا ذبح کرده اند و اکنون در صحّت قربانی تردید کرده اند ؛ تکلیف چیست؟

ج: در فرض عدم تمکن از ذبح در منا، واجب است احتیاطاً، در صورت امکان، در نقطه ای که به منا نزدیک تر است ذبح شود ؛ بنابراین اگر محلّی که قربانی ذبح شده است دارای فاصله ای با منا باشد به اندازه فاصله ی نزدیک ترین قربانگاه که ذبح در آن ممکن است، قربانی مُجزی است ؛ همچنین اگر از آن نزدیک تر باشد.

۵۲۴ س- اگر ذبح قربانی به هر دلیل، مجزی نباشد، آیا اعمال مکه که پس از آن انجام شده است، باید پس از ذبح صحیح اعاده شود؟

ج: اگر به دلیل جهل به مسئله باشد، اعاده ی اعمال مکه لازم نیست. هر چند احتیاط نیکو است.

۵۲۵ س- اگر از انجام قربانی در قربانگاه موجود ممانعت کنند، تکلیف چیست؟ آیا در این صورت، دریافت کوپن قربانی و واگذاری انجام قربانی به سازمان توسعه ی اسلامی که وابسته به دولت عربستان است، کافی است؟

ج: اگر سازمان یادشده قبل از پایان ذی الحجّه در قربانگاه یا مکه قربانی را انجام دهد، کافی است، وگرنه تبدیل به روزه میشود.